

Orde van dienst

Zondag 8 november 2020 om 10.00u in Roeselare (online)

8^e zondag van de herfst

Voorganger: Jimmy Remmery

Thema: Talenten, wat doen we ermee?

- Welkomstwoord, mededelingen en openingsgebed (door ambtsdrager van dienst)

- Aanvangslied: Gezang 289 'Morgenglans der eeuwigheid'
<https://www.youtube.com/watch?v=6mPt0YUgVw4>

- Votum en groet

Lieve broeders en zusters, luisteraars, van harte welkom in deze digitale viering.

Helaas is het wegens de verstrengde maatregelen inzake Covid-19 niet meer mogelijk om de dienst in onze vertrouwde kerkgebouwen te beleven. Toch zijn we dankbaar voor de vele mogelijkheden, hulpmiddelen en wijsheid die we hebben om onze vieringen via sociale media te kunnen verspreiden. Ik ben Jimmy Remmery, lid van de Protestantse Kerk te Ieper en actief als secretaris van de bestuursraad.

Na de cursus lekenpreker te hebben gevolgd, kreeg ik de mogelijkheid om diensten voor te gaan. Het is daarom voor mij een groot genoegen om deze dienst te kunnen verzorgen. Ik hoop dan ook jullie te kunnen inspireren en voldoening te bieden.

Omdat we weten dat onze Heer steeds nabij is, beginnen we ook deze dienst met de woorden:

**Onze hulp is in de naam van de Heer,
die ruimte gemaakt heeft voor de lucht, zodat wij kunnen ademen,
en voor het land, zodat wij daarop kunnen lopen.
De Eeuwige die altijd trouw blijft
en die niet loslaat het werk dat Hij zo liefdevol is begonnen.
Daarom mogen we blij zijn en de rust en de vrede ervaren.
Dit durven we zeggen, in vertrouwen op Hem,
die onze vader en moeder wil zijn,
die zich in ons,
zijn kinderen,
laat zien in de geest van de liefde.
Genade zij u en vrede van God onze Vader en van de Heer
Jezus Christus.
Zo mag het zijn.
Amen**

- Gebed van toenadering

Laat ons bidden.

Barmhartige God, wij vragen U:

Laat ons, steeds bewust zijn van Uw aanwezigheid.

Herinner ons eraan dat wij U dienen in alle goeds dat we doen,

Maak ons attent en waakzaam, zodat we in alles Uw wil onderscheiden.

Dat we Uw wil liefdevol mogen vervullen.

Tot eer en glorie van Uw Naam, door Jezus Christus, onze Heer.

Amen.

-Lied: Gezang 224: 1 en 3 'Kondigt het jubelend aan'

- Kyriëgebed

Laat ons bidden om vergeving.

Vader, vergeef ons onze tekortkomingen van deze week.

Vaak willen we het op eigen houtje doen,

maar moeten we toegeven dat we zoveel tekortschieten in zovele dingen.

Vergeef ons wanneer we iemand pijn hebben gedaan, of niet hebben omgezien naar de noden van onze medemens, onze naaste.

Vergeef ons, Heer, als het duister is in ons en we Uw licht niet willen zien.

Wakker uw vuur in ons opnieuw aan,

vervul ons smekend hart met Uw Liefde en Uw Kracht.

Amen.

-Lied: gezang 463 'O Heer, die onze vader zijt, vergeef ons onze schuld' <https://www.youtube.com/watch?v=MAwq7dIdp8U>

- Gebed om verlichting van de Heilige Geest

Laat ons bidden om de verlichting van de Heilige Geest.

Almachtige God, dank u wel dat we vandaag opnieuw Uw Woord mogen aanhoren.

Open ons hart en verlicht ons verstand, zodat we Uw woord begrijpen en ernaar leven. Werk met Uw Geest krachtig in ons zodat wij allemaal Uw woord begrijpen en bewaren.

Dat vragen we U in Jezus' naam.

Amen.

- Eventueel kindermoment (*zie fragment met illustratie*)

Graag wil ik nu een woordje richten tot de kinderen en jongeren.

Vandaag wil ik het even hebben over talenten. Talenten, wat weten wij daarvan?

De talenten in de Bijbel zijn in onze taal 'geld'. De mensen in deze gelijkenis kregen elk een aantal talenten, elk een som geld dus. Ze moesten er goed voor zorgen, er goed mee omgaan. En het was niet alleen maar dat geld bij hen houden en goed opbergen, maar het was ook de bedoeling dat ze het zouden gebruiken, dat ze er iets mee zouden doen en winst zouden maken. Winst wil zeggen dat er nog meer bij komt.

Misschien dacht die ene die maar één talent kreeg wel, 'Ik heb zo weinig gekregen, daar kun je niks mee, laat ik het maar gewoon wegstoppen.' Hij stopte het talent dat hij gekregen had in de grond en er kwam niks uit voort, er kwam niks bij. Kijk maar hier naar het zakje met één talent, de heer van wie hij het geld had moeten bewaren, was niet tevreden.

De andere twee deden wel iets met hun talenten, ze maakten veel winst. En de heer was zeer tevreden.

In dit verhaal, in deze gelijkenis, zie je hoe belangrijk het was dat er iets gedaan werd met datgene wat ze gekregen hadden, dat ze het zouden gebruiken en dat ze daarvan weer de opbrengst of de vruchten zou gaan zien.

'Wat heb je gedaan met wat Ik je gegeven heb?', dat is wat God ook tegen ons zegt: 'Wat heb je gedaan en wat heeft het opgeleverd?'

Als wij het woord 'talent' horen, dan weten we dat het gaat om iets waar je goed in bent, het is een gave, iets speciaals en je kan iets mee doen, net zoals je ouders en je vriendjes ergens goed in zijn.

Wij als kinderen van God zien talenten ook als iets wat God ons geeft.

Het is zo belangrijk om dat waar we goed in zijn, dat wat God ons met beide handen heeft aangereikt, om dat te gebruiken, om dat met anderen te delen, om te laten zien hoe groot God is en wat Hij doet in onze levens. Hij gaf mensen kennis, ideeën en wijsheid en daarmee konden ze alles doen wat Hij van hen vroeg. Ze konden de mooiste dingen maken, de moeilijkste opdrachten uitvoeren en God zegende ze.

God wil ook ons gebruiken, ook jou en mij en Hij geeft ons dingen om voor te zorgen. Het geld in de zakken hier vooraan, dient maar als voorbeeld, maar ieder heeft iets, de één misschien meer dan de ander, maar dat maakt voor God niks uit, als we het maar goed gebruiken.

Veel mensen in Bijbelverhalen hadden iets bijzonders, ze kregen opdrachten van God, maar God gaf ze ook talenten

om deze uit te voeren. Ik hoop dan ook dat jullie vandaag jullie talenten mogen ontdekken en ermee aan de slag gaan, zeker in deze moeilijke tijden.

Ik wil deze toelichting nog afsluiten met het luisterlied: "Een gelijkenis wat is dat?" Luisteren jullie mee?

- Luisterlied (kinderlied) 'Een gelijkenis, wat is dat?'
<https://www.youtube.com/watch?v=K5oi7YmZWQQ>

- Eerste lezing: Jesaja 48: 17-21

- Tweede lezing: Mattheüs 25: 14-30

- Lied: Gezang 328 'Here Jezus, om Uw Woord'
<https://www.youtube.com/watch?v=dBgce1SEdsM>

- Verkondiging

**Gemeente van Jezus Christus,
Vandaag lezen we twee verhalen die op het eerste zicht niet zo nauw met mekaar in verband staan. Ik wil ze even linken aan oogstzondag.**

In sommige kerken wordt die zondag speciaal aandacht geschonken aan het delen van onze overvloed aan voedsel met hen die het met minder moeten doen en moeten rekenen op de steun van voedselbanken of in de rij moeten staan bij de voedselbedeling. Vandaag de dag zijn er kinderen die denken dat melk in pakken groeit en dat eieren in kartonnen dozen van een lopende band rollen. Scholen moeten hun best doen om het verband tussen koeien en melk en kippen en eieren duidelijk te maken.

Toch blijven veel kerken aan een jaarlijkse oogstdienst vasthouden. Het heeft op zich al lang niet meer met oogsten en opbrengst van onze akkers te maken, maar misschien wel met het feit dat de oogst altijd de opbrengst van het werk van boeren is en dat we die opbrengst en de mogelijkheid om het land te bewerken van God hebben gekregen.

Ergens hebben we ook best door dat wat we materieel ontvangen aan bezit en geld niets is als het niet van onze God komt en dat, als we arm zijn, we nog best rijk kunnen zijn met al het goede dat we van Hem gekregen hebben en nog steeds krijgen, elke dag. Dat betekent trouwens niet dat we tevreden moeten zijn met materiële armoede. In een samenleving die hoort naar de roep van God om recht en gerechtigheid te betrachten, krijgt ieder naar wat hij of zij nodig heeft, en geeft eenieder naar vermogen. Dat is het ideaalbeeld, zo zou het moeten zijn en dat betrachten we, als goede Christenen, ook in onze samenleving.

Om terug te keren op de eerste lezing van vandaag: het volk Israël was in ballingschap gestuurd omdat ze de geboden van de God van Israël hadden verlaten en vreemde goden waren nagelopen. Ook wij hebben de neiging om de goden van winst en profijt, van rijkdom en carrière belangrijker te vinden dan recht en gerechtigheid voor de armen. Maar de ballingen tot wie Jesaja zich in het gedeelte van vandaag richt, zijn nog niet zo slecht. De oproep om de ballingschap te ontvluchten klinkt niet tevergeefs. 'Trek weg uit Babel, ontvlucht de Chaldeeën', staat er en doe dat dan vooral niet in het geheim want iedereen mag weten dat de God van Israël zijn volk vrijkoopt.

Achteraf weten we dat die oproep niet zomaar was. Die ballingen hadden ook in de ballingschap naar hun profeten geluisterd, die hadden hen op de geboden gewezen die het volk had ontvangen, die hadden hen voorgehouden dat die geboden de kern waren van hun bestaan.

Ikzelf ben van een paar generaties na de Tweede Wereldoorlog, maar heb nog de verhalen gehoord van hoe in die oorlog mensen leerden op elkaar aangewezen te zijn. De ouderen onder ons die die oorlog misschien wel meegemaakt hebben, of de verhalen van hun ouders hebben gehoord, weten hoe bij velen het beste in mensen naar boven kwam, juist ook omdat ze de geboden van de God van Israël kenden. In nood leer je niet alleen beseffen hoe zwak je bent, maar ook hoe je samen, met de hulp van je naaste boven jezelf kunt uitstijgen, en veel meer kan doen dan je ooit van jezelf had kunnen denken, net door vast te houden aan het gebod "heb uw naaste lief als uzelf".

De ballingen in Babel waren weer teruggegaan naar hun eigen vroegere plek.

Er waren nog documenten van hun koningen bewaard en er waren nog verhalen uit tempels en heiligdommen over de God van Israël, die God die niet aan een land of een stad gebonden was, maar die meetrok met een volk.

De God die een verbond sloot met een volk alsof het twee gelijkwaardige partners waren. Ze hadden ook nog brieven en geschriften van profeten. Al die verhalen, documenten en geschriften werden bij elkaar gelegd. Dat was het begin van wat wij nu de Bijbel noemen.

In die geschriften stond hoe de God van Israël met mensen omgaat en wat die van mensen verwacht. En dat is eigenlijk een geweldig verhaal dat zich laat samenvatten als "Heb God lief boven alles en uw naaste als uzelf".

Bij die woorden en raadgevingen staken de goden van Babel maar bleekjes bij af, die moesten in leven worden gehouden door het voedsel dat aan hen geofferd werd. Met die goden moest je handel zien te drijven. Pas als je wat voor zo'n god deed, dan kon je geluk hebben dat die wat voor jou zou doen, als hij of zij daar zin in had.

Zo was het dus niet bij de God van Israël. Die liet niet varen het werk dat zijn hand begon. De God van Israël was er ook, daar in de ballingschap.

En dan wordt er in onze tekst van Jesaja over de gevolgen van het nakomen van de geboden van de God van Israël gesproken.

Dat gevolg is: er komt vrede. Niet zomaar vrede als een pauze tussen twee oorlogen, maar vrede als een rivier die traag door oneindig land gaat, rivieren zoals de ballingen de Eufraat en de Tigris hadden leren kennen, paradijselijke rivieren. Het volk krijgt dan ook een nageslacht, talrijk als het zand van de zee.

Van een volk dat gerechtigheid voortbrengt en dat talrijk is als de golven van de zee, wil je wel deeluitmaken.

Waar gerechtigheid is, komt elk mens tot zijn of haar recht. Daarvoor moeten ze dus weg uit het land van de ballingschap.

In onze dagen zouden we moeten durven breken met het vooropstellen van winst en profijt, van geld en carrière. We zouden moeten vooropstellen hoe het met de minsten in onze samenleving gaat en hen recht op leven geven. Hoe het gaat met de zwervers in de stad, de hoeren en tollenaars uit het Nieuwe Testament en de weduwen en de wezen uit het oude Testament. Voor ons betekent het dat we de minsten vooropstellen, de gedwongen prostituees, de bezoekers aan de voedselbanken, de hongerigen in de wereld, zieken en gehandicapten, de mensen die langs de kant van de weg zijn gezet en de talloze slachtoffers van oorlog en geweld. Elk van ons kan slachtoffers hiervan in onze samenleving noemen, die het rijtje eindeloos kunnen aanvullen.

Daarop bedacht zijn, oog hebben voor de minsten onder ons, is dus onze eerste opdracht.

Maar het is voor ons ook een sprong in het diepe. Het loslaten van winst en profijt, van carrière en inkomensgroei is een risico voor onszelf.

God belooft ons wel dat we geen dorst zullen lijden, dat uit de hardste rots water zal ontspringen, maar zijn wij niet te zwak om dat avontuur aan te durven zoals een kleine kudde die ook nog steeds kleiner wordt? Zelfs het volk Israël dat bevrijd was uit het slavenhuis in Egypte, was een hardleers en morrend volk. Lopen we niet een te groot risico?

Over dat risico gaat de lezing uit het Evangelie van vanmorgen.

Het is een gelijkenis, maar wat is een gelijkenis nu precies? Het koninkrijk Gods wordt uitgedrukt in gelijkenissen. Dat het over dat bijzondere koninkrijk gaat, geeft die gelijkenissen een bijzondere geladenheid, een zeldzame spanning.

In die gelijkenissen komt de macht van dat Koninkrijk op ons af. Jezus probeert in gelijkenissen antwoorden te geven op vragen die Hem worden gesteld. Op de vraag "wie is mijn naaste" geeft hij als antwoord de gelijkenis van de Barmhartige Samaritaan. Er is ook nog de gelijkenis van de wijze en dwaze meisjes, met de brandende lampen. De gelijkenis die we vanmorgen hebben gelezen, over de talenten, is de derde uit een reeks die verteld worden als antwoord op de vraag: waaraan je kunt herkennen dat het eind van de geschiedenis nabij is.

Dat verhaal uit het Evangelie van Mattheüs zal in onze dagen in kringen van bankiers wel niet zo populair zijn. Want het is een verhaal over risico's nemen en rendementen behalen. Er wordt je een bedrag toevertrouwd en naarmate het bedrag dat je kreeg groter is, moet je meer opbrengst verdienen.

Je moet weten dat één denarie gelijk werd gesteld aan een dagloon. Eén talent werd gelijkgesteld aan 6000 denarie of daglonen, omgerekend dus 25 jaarlonen. Dat is geen zak patatten, daar spring je niet zomaar lichtzinnig mee om. Waar dat in bewaring houden van de toevertrouwde talenten toe leidt, hebben we kunnen merken. Wie dit verhaal goed leest, zal opmerken dat de beloningen hier een grote rol spelen.

Geen resultaat, ofwel geen winst bekomen, betekent in elk geval ontslag.

Ook in het Koninkrijk van God wordt je uitgedaagd risico's te nemen en rendement te behalen. Je hoeft er zelfs geen bankier voor te zijn met een gespecialiseerde opleiding en toestemming van de toezichthouder.

In dit verhaal uit Mattheüs kan iedereen meedoen.

Of je nu veel kunt of weinig, het maakt niks uit, als je maar meedoet. Je hoeft ook niet bang te zijn dat je te weinig doet. Je krijgt net zoveel talenten als je aankunt. Pas als je je door angst of onverschilligheid laat verlammen en niks meer doet, loopt het verkeerd af. In het verhaal dat we gelezen hebben, is het de angst die verlamde. De Heer oogst waar hij niet gezaaid heeft, de Heer is een gestreng Heer.

Maar wat zijn dan die talenten waarmee ook wij mogen woekeren? Dat zijn dus niet bijzondere vermogens waarmee

je meer zou kunnen dan een ander, want de hoeveelheid talenten is al afgestemd op wat je aan kunt. Het gaat dus niet op een bijzondere intelligentie, of een bijzondere handigheid. Iedereen in het verhaal kreeg immers een talent. Ja, de talenten waarmee ook wij mogen woekeren zijn het goud van God en dat kennen we. Het goud van God is de liefde voor de medemens. Je daar mee bezig houden en de liefde voor de naaste vermeerderen, dat is pas woekeren met talenten. Dat kan in het groot, maar dat kan ook in het klein, thuis desnoods, eenvoudigweg een handtekening zetten voor eerlijke handel, een doosje eitjes dat je bij de burens zet, of een gift doen voor een voedselpakket voor de armen. En dan vooral niet pessimistisch zijn en zeggen dat die liefde te kostbaar is, dat die verspild zou kunnen worden of gestolen door de rijken, dat je niet weet wat ervan terecht zal komen of dat het geld dat je kan storten wel goed zou worden besteed. Dat is wat politici doen die de positie van de rijken willen beschermen, die alles voor zichzelf willen houden.

Woeekeren met de talenten van God is onvoorwaardelijk liefde geven. Het rendement is de liefde die gegeven is. Misschien is het niet altijd goed afgelopen. Onze God bepaalt immers zelf wat er met zijn liefde wordt gedaan, het is genade dat wij daarvoor de instrumenten mogen zijn.

De hongerigen die gevoed zijn, kunnen later best ziek zijn geworden, de naakten die gekleed zijn, kwamen misschien in een oorlog terecht, de bedroefden die getroost zijn, vergaten misschien voor de graven op het kerkhof te zorgen, de jongeren die weer naar school gingen, konden na hun schooltijd misschien niet direct werk vinden. Zo kun je wel doorgaan. Onze wereld is voor ons niet maakbaar, in je eigen omgeving niet en in de grote wereld ook niet.

Maar alle liefde die onbaatzuchtig en onvoorwaardelijk wordt getoond, draagt bij aan een betere wereld.

Aan het eind van zijn evangelie vertelt Mattheüs dat wij de opdracht kregen om alle mensen op aarde te dopen, tot de aarde voltooid zal zijn. Dus door alle mensen te betrekken bij die liefde van God, doen we mee in het scheppingswerk dat nog steeds bezig is. Wie die liefde heeft, zal er voortdurend meer van krijgen om weer weg te geven. Wie de liefde alleen voor zichzelf houdt, zal alles verliezen en nooit geliefd worden. Het delen van die liefde leidt ontegensprekelijk tot nog veel meer liefde.

En dat is een reden tot grote vreugde en nog grotere dankbaarheid.

Als je dat éénmaal hebt ervaren, wil je er nooit meer mee ophouden.

Begin dus vandaag maar te woekeren met je talent om lief te hebben, elk voor zich en samen als gemeente, dan ben je klaar om de Heer te ontvangen wanneer hij komt.

Amen.

- Taizé instrumentaal 'In the Lord I'll be ever thankful'

<https://www.youtube.com/watch?v=JIFYzPAWYqc>

- Dankgebed, voorbeden, stil gebed, Onze Vader

Laat ons danken en bidden.

God, dank voor de woorden U ons wil meegeven om aan de slag te gaan.

Help ons om onze bijzondere gaven en talenten te herkennen, help ons om erin te investeren, te oefenen en deze zo goed mogelijk te benutten en dat we de vruchten ervan mogen plukken.

Heer, geef ons wijsheid om in te zien wat Uw doel is met ons. We bidden ook voor onze gezondheid. Behoed ons van ziekten. Vooral nu Covid weer lelijk huis houdt, vragen wij om bescherming en heling van de getroffen.

Wilt U de kracht van de ziekte vernietigen, Heer, zodat mensen weer een normaal en sociaal leven kunnen leiden. Geef kracht om deze lockdown- periode goed op te volgen volgens de voorzorgsmaatregelen en geef ons ook het geduld en de moed om door te zetten.

Zo bidden we ook voor de zorgsector, die overbelast en vermoeid ten strijde trekt tegen Covid, dat ook zij, die weinig tijd hebben voor henzelf of hun gezin wat op adem kunnen komen. Geef hen rust, Heer.

Doe ons oog hebben voor de nood van anderen, voor de dorst van al Uw kinderen, die uitkijken naar een betere wereld, zoals Gij die hebt gedroomd.

Help ons ook in deze tijd om te zien naar onze broeders en zusters, burens, vrienden, familie, leg ons op het hart waarmee we hen kunnen bemoedigen, aansporen dat U er voor hen bent, altijd...

God, we bidden ook voor onze broeders en zusters die in de diverse werelddelen omwille van Uw naam verbannen, gevangen, gemarteld of gedood worden. Bescherm hen, draag hun leed en verdriet.

Wilt U ook daar ingrijpen zodat de leiders van die landen kunnen omvatten dat ze U nodig hebben.

Ook voor de vele landen die getroffen worden door stormen, aardbevingen, voorzie daar in hulp, opvang en herstel.

Dit alles vragen wij U, in de naam van Jezus Christus, Uw zoon.

Amen.

- Stil gebed:

Laten we nu een moment van stilte nemen om onze bekommernissen, noden tot de Heer te brengen.

Heer, na dit stil moment waarin we iets hebben kunnen loslaten aan U, willen we deze tijd afsluiten met de woorden die U ons leerde.

- Onze Vader:

**Onze Vader die in de hemelen zijt,
Uw Naam worde geheiligd,
Uw koninkrijk kome,
Uw wil geschiede,
gelijk in de hemel als ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood,
en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht
en de heerlijkheid
tot in eeuwigheid.**

-Slotlied: Gezang 442 'Jezus, ga ons voor'
<https://www.youtube.com/watch?v=aYRIL6ydpOU>

- Zegenbede

**Heer, loop voor ons uit om ons de goede weg te wijzen.
Sta achter ons als steun in de rug en omarm ons als een vriend.**

**Wees onder ons en vang ons op als we dreigen te vallen.
Woon in ons midden en geef ons kracht voor alledag.
Sta om ons heen, als een muur die ons beschermt tegen angst en zorgen.**

**Wees boven ons: Uw zon geeft ons warmte.
Verlicht ons met Uw zegen, vandaag en morgen.
Ga zo met ons mee op al onze wegen.
Ga met ons mee.
Amen.**

- Lied: gezang 456 'Zegen ons, Algoede'
<https://www.youtube.com/watch?v=3zObwi04Xus>